

SLŪJBA CELVI ÎNTRE SFINȚI

PĂRINTELVI NOSTRŪ

GRIGORIE PALAMĂ

ARHIEPISCOPOVL

TESALONICEVLVI

FĂCĂTORVL DE MINUNI ȘI

NOVL TEOLOG

LĂ DECERNIA MICĂ

La „Doamne, strigat-am” punem 4 stihuri și cântăm aceste stihuri:

Glasul 1:

Podobia: Ceea ce ești bucuria ...

Viața cea fericită în lume ducând, te veselești acum cu noroadele fericiților și locuiești ca un blând pământul celor blânzi, Ierarhule Grigorie, bogat fiind făcut de Dumnezeu în harul tămăduirilor, pe care-l dai celor ce te cinstesc pe tine.

Sădind dogmele ortodoxiei, fericite, tăind spinii cacodoxiei și înmulțind frumos sămânța credinței prin ploaia cuvintelor tale, ai adus lui Dumnezeu spic însutit ca un plugar lucrător.

De strălucirea vieții tale fără prihană se miră noroadele îngerilor și ale oamenilor, căci prin alegere liberă te-ai arătat luptător și ascet tare, ierarh și vrednic liturghisitor și prieten adevărat al lui Dumnezeu.

Slavă..., **Glasul al 2-lea,**

În corturile cele mai presus de lume a primit după voie Hristos Dumnezeu duhul tău Grigorie, părinte înțelepte; căci te-ai făcut apărător al Treimii cântând în chip lămurit o singură Dumnezeire cu lucrare și voință potrivit firii, singură atotputernică, urmând învățătura în lume a Apostolilor și Părinților. De aceea Hristos îți dă acum lucrarea minunilor întărind astfel cuvintele tale. Drept pentru care lăudând astăzi, mutarea ta, slăvim în

chip ortodox pe Domnul Cel ce te-a slăvit pe tine.

Și acum..., *A Născătoarei:*

Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica Vieții, păzește-mă sub acoperământul tău.

LĂ STIHOVNĂ

Stihirile, Glasul al 2-lea,

Podobie: Casa Efratului...

Ștâlp sfânt al credinței ortodoxe te-am cunoscut pe tine, ierarhule, prin care răsturnăm falangele ereticilor.

Stih: *Gura mea va grăi înțelepciune și cugetul inimii mele pricepere. (Ps.48. 3)*

Rupându-te de lume te-ai unit cu Dumnezeu, fericite, drept pentru care te-ai arătat vas vrednic al Preasfântului Duh, ierarhule.

Stih: *Gura dreptului va deprinde înțelepciunea și limba lui va grăi judecată. (Ps.36. 30)*

Ăi lăsat Egiptul patimilor și la înălțimea nepățimirii te-ai ridicat, unde vorbești cu Dumnezeu ca unul curat, Grigorie.

Slavă... *glasul al 4-lea:*

Pe cel ce cu sulitele cuvintelor de Dumnezeu insuflă, prin care Mântuitorul ne izvorăște apa vieții și a

mântuirii, i-a rănit pe cumpliții apărători ai necucerniciei, pe Grigorie să-l laudăm în cântări, pe cel preaînțelept în învățături și preastrălucit teolog, care a săvârșit alergarea fără de sânge a mărturisirii și întărește prin minuni toată Biserica, pe zelosul Apostolilor și tovarășul de drum al Părinților, care a scos dumnezeiasca turmă a lui Hristos din feluritele primejdii ale unor cumplite erezii. A cărui pomenire de peste an prăznuind-o acum, slăvim pe Hristos Dumnezeu care prin el a întărit dreapta și binecinstitoarea credință.

Și acum..., *A Născătoarei:*

Din tot felul de primejdii păzește-i pe robii tăi, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să te slăvim pe tine, nădejdea sufletelor noastre.

Acum slobozește... Sfinte Dumnezeule ... *și celelalte...*

Troparele caută-le la vecernia mare.

LA DECERNIA MARE

După obișnuitul început, *Fericit bărbatul...* **La Doamne strigat-am... punem stihirile pe 8.**

Glasul al 4-lea:

Pe sfeșnicul nestins, pe farul cel neadormit și mântuitor pentru cei ce plutesc pe mare, pe limanul senin și nebântuit de valuri al harului, adunându-ne acum cu cântări, pe tine după vrednicie te lăudăm, rugându-ne ca prin rugăciunile tale să izbăvești de furtună duhovnicească Biserica pentru care ai luptat vitejește. *(de 2 ori)*

Pe tine, glasul Cuvântului, suflarea Duhului, limba de foc și neobosită a Ortodoxiei, Grigorie, care prin har prefaci în chip strălucit în cenușă materia spurcată a ereziilor, pe tine te rugăm, ca prin rugăciunile tale să izbăvești de clevetirea dogmelor potrivnice pe cei ce te laudă pe tine cu bună cucernicie.

Pe tine, cel care mai înainte ai strălucit în nevoiță și isihie și ai văzut, împreună cu Duhul, adâncul cu anevoie de cuprins

al Scripturilor, Hristos te pune acum în chip strălucit în sfeșnicul Bisericii, Sfinte Grigorie, luminând toată lumea cu cuvintele tale, și pe cei neîntăriți întărindu-i cu puterea minunilor tale.

Alte stihiri. Glasul al 2-lea:

Podobie: *Cu ce cununi de laude...*

Cu ce cântări de laude vom lăuda pe ierarhul? Trâmbița teologiei, gura cea insuflată de văpaia harului, cinstitul locaș al Duhului, stâlpul Bisericii cel neclintit, bucuria cea mare a lumii, râul înțelepciunii, sfeșnicul luminii, steaua cea luminoasă care luminează făptura. *(de 2 ori)*

Cu ce înflorite laude, vom încununa pe ierarhul? Pe apărătorul adevăratei evlavii și potrivnicul nelegiurii, pe oblăduitorul cel călduros al credinței, pe cel de frunte cârmaci și învățător; lira cea plină de bun sunet a Duhului, limba cea strălucitoare ca aurul, izvorul care izvorăște ape de vindecări credincioșilor; pe marele și minunatul Grigorie.

Cu care buze noi pământeni vom lăuda pe ierarhul? Pe învățătorul Bisericii, pe

vestitorul dumnezeieștii lumini, pe cugetătorul tainei celei cerești a Treimii. Podoaba cea mare a monahilor; pe cel ce a strălucit cu fapta și cu înțelepciunea întru cele de sus; lauda Tesalonicului, în ceruri însoțit cu cel din aceeași cetate, cu izvorătorul de mir, dumnezeiescul și preamînatul Dimitrie.

Slavă... **Glăsul al 6-lea:**

Ătotslăvita prăznuire a ierarhului ne cheamă astăzi. Veniți dar, iubitorilor de prăznuire, să lăudăm cu un glas pomenirea lui zicând: Bucură-te, cel ce prin credință ai rupt cămașa necucerniciei și pe credincioși i-ai îmbrăcat în veșmântul Duhului. Bucură-te, cel ce prin puterea dată ție de Unul Dumnezeu ai nimicit rătăcirile și vicleniile răucredincioșilor. Bucură-te, cel ce prin omorârea mădularelor tale ne-ai zugrăvit, în chip nevoitor, mântuitoarea pătimire a lui Hristos. Pe Care roagă-L, Grigorie, podoaba dascălilor, să ne izbăvească de vrăjmașii văzuți și nevăzuți și să mântuiască sufletele noastre.

Și acum... **A Născătoarei:**

Cine nu te va ferici pe tine, Preasfântă Fecioară? Sau cine nu va lăuda preacurată nașterea ta? Că Cel ce a strălucit fără de ani din Tatăl, Fiul Unul-Născut, Același din tine, cea curată, a ieșit, negrăit întrupându-Se; din fire Dumnezeu fiind și cu firea om făcându-Se pentru noi, nu în două fețe fiind despărțit, ci în două firi, neamestecate fiind cunoscut. Pe Acela roagă-L, curată cu totul fericită, să miluiască sufletele noastre.

VOHOD

Lumină lină...

Prochimenul zilei.

PAREMILE:

De la Pilde, citire:
(10:8; 3:13-16; 8:....)

Pomenirea dreptului cu laude și binecuvântarea Domnului peste capul lui. Fericit este omul care a aflat înțelepciunea și muritorul care a cunoscut priceperea. Că mai bună este îndeletnicirea cu acestea decât vistieriile de aur și de argint. Și mai scumpă este decât pietrele cele de mult preț; și tot ce este de preț nu este vrednic de ea. Pentru că lungimea de zile și anii vieții sunt în dreapta ei, iar în stânga ei bogăție și slavă. Că din gura ei iese dreptatea, legea și mila pe limbă le poartă. Deci, ascultați-mă pe mine, o, fiilor,

că lucruri de cinste vă voi spune; și fericit este omul care va păzi căile mele. Că ieșirile mele sunt ieșiri de viață și se gătește vrerea de la Domnul. Pentru aceasta, vă rog pe voi și pun glasul meu înaintea fiilor oamenilor. Că eu, înțelepciunea, am tocmit sfatul și știința, iar gândul eu l-am chemat. Al meu este sfatul și întărirea, a mea este priceperea și a mea este tăria. Eu îi iubesc pe cei ce mă iubesc pe mine; iar cei ce mă caută vor afla har. Înțelegeți, dar, cei fără de răutate chibzuiala și cei neînvățați puneți la inimă. Ascultați-mă pe mine că iarăși lucruri mărețe vă voi spune. Și voi scoate din buzele mele cele drepte, că adevăr va învăța gâtlejul meu, iar buzele mincinoase sunt urâte înaintea mea. Cu dreptate sunt toate graiurile gurii mele, nimic nu este într-însele strâmb, nici încâlcit. Toate sunt drepte pentru cei ce află cunoștința. Că vă învăț pe voi adevărul, ca nădejdea voastră să fie în Domnul și să vă umpleți de Duh.

De la Înțelepciunea lui Solomon,
citire: (Cap. 10, 32)

Gura dreptului izvorăște înțelepciune; și buzele oamenilor înțelepți știu Darul cel bun. Gura înțelepților învață înțelepciune și dreptatea mântuiește pe dânșii din moarte. Sfârșindu-se omul drept, nu-i pierе nădejdea. Că fiul drept se naște întru viață; și întru bunătățile sale va culege roada dreptății. Lumina dreptilor este de-a pururea și de la Domnul vor afla har și slavă.

Limba înțelepților știe cele bune și inima lor odihnește înțelepciunea. Iubește Domnul inimile cele cuvioase și primiți sunt lui toți cei fără prihană în cale. Înțelepciunea Domnului luminează fața celui priceput, că sosește la cei ce o doresc mai înainte să o fi cunoscut pe dânsa. Cel ce mâneacă la dânsa nu va osteni și cel ce priveghează pentru dânsa, degrab fără de grijă va fi. Că pe cei vrednici ei, singură umblă împrejur căutându-i și în cântări se arată lor; pe înțelepciune niciodată nu o biruiește răutatea. Pentru aceasta am fost și iubitor frumuseții ei. Și am iubit-o și am căutat-o pe dânsa din tinerețile mele. Și am căutat să o aduc mie mireasă. Ca pe Stăpânul tuturor am iubit-o, că întru ascuns învață știința lui Dumnezeu și află lucrurile lui. Ostenelile ei sunt bunătățile și învață acea curățenie și minte și dreptate și bogăție, decât care mai de trebuință nimic nu este întru viața oamenilor. Și de pofteste cineva multă știință, știe cele trecute și cele ce vor să fie le cunoaște, știe talmăcirea cuvintelor și dezlegările vorbelor celor ascunse, semne și minuni mai înainte știe și întâmplările vremilor și ale anilor și tuturor este sfetnic bun. Că nemurire este într-înșea și mărire întru împărtășirea cuvintelor ei. Pentru aceasta am făcut vorbă către Domnul și m-am rugat Lui și am zis dintru toată inima mea: Dumnezeule al părinților și Domnul milei, Cel ce ai făcut toate cu cuvântul Tău și cu înțelepciunea Ta

ai tocmit pe om, ca să stăpânească făpturile cele făcute de Tine și să îndrepteze lumea întru cuviință și dreptate, dă-mi înțelepciunea care șade la scaunul Tău și nu mă despărți pe mine de la slugile Tale, că eu sunt robul Tău și fiul slujniciei Tale. Trimite-o pe dânsa din ceruri de la locașul Tău cel sfânt și de la scaunul slavei Tale, ca fiind cu mine să mă învețe ce place înaintea Ta. Și să mă îndrepteze spre cunoștință și să mă păzească întru slava sa. Că gândurile celor muritori toate sunt cu temere și cu greșeală cugetele lor.

**De la Înțelepciunea lui Solomon,
citire: (Cap. 4, 14)**

Dreptul fiind lăudat, se vor veseli noroadale că pomenirea lui este fără de moarte. Pentru că de la Dumnezeu se cunoaște și de la oameni și place Domnului sufletul lui. Iubiți dar, o, oamenilor, înțelepciunea, poftiți-o pe dânsa și vă veți învăța, că începerea ei este dragostea și paza legilor. Cinstiți înțelepciunea ca să împărațiți în veci. Spune-voi vouă și nu voi ascunde de voi tainele lui Dumnezeu. Că acela este conducător înțelepciunii și îndreptător înțelepților și știutor a tot cugetul și lucrul și toate gândurile le învață înțelepciunea, că este într-înșea duh înțelegător și sfânt și strălucirea luminii celei ce este de-a pururea și chipul bunătății lui Dumnezeu. Acea așează sorți lui Dumnezeu și prooroci, și mai frumoasă este decât soarele și decât toată facerea stelelor

luminii, asemănându-se, se află mai întâi. Acea, pe cei ce slujesc ei, i-a scăpat de dureri și i-a îndreptat pe cărări drepte. Datu-le-a lor cunoștință sfântă și i-a păzit pe ei de vânători, datu-le-a lor și luptă tare; ca să înțeleagă toți că mai puternică este decât toată credința. Și nu va birui răutatea niciodată pe înțelepciune; nici va trece judecata pe cei răi certându-i. Că a zis întru sine, gândind cu nedreptate: Să facem silă dreptului, să nu ne fie milă de sfințenia lui, nici să ne rușinăm de căruntețile bătrâneților celor de mulți ani. Că ne va fi tăria noastră lege și să vânăm pe cel drept, că nu ne este nouă de nici o treabă și stă împotriva lucrurilor noastre și ne impută nouă greșelile legii și ne defăimează nouă păcatele învățaturii noastre. Și ne spune nouă, că are cunoștința lui Dumnezeu și fiu lui Dumnezeu pe sine se numește. Și ne-a fost nouă spre vădirea cugetelor noastre și greu ne este nouă și vedem, că nu este asemenea altora viața lui și s-au schimbat cărările lui. Întru batjocură ne-am socotit înaintea lui și se depărtează de căile noastre ca de niște necurății și ferește cele mai de pe urmă ale dreptilor. Să vedem dar de sunt cuvintele lui adevărate și să ispitim cele ce vor să i se întâmple lui. Cu ocară și cu muncă să-l întrebăm pe dânsul, ca să cunoaște blândețile lui și să ispitim nerăutatea lui, spre moarte de ocară să-l judecăm pe dânsul. Că va fi luare de seamă din cuvintele lui. Acestea a gândit și a rătăcit; că i-a orbit pe dânsii răutatea lor. Și nu

au cunoscut tainele lui Dumnezeu și n-au socotit, că Tu ești Dumnezeu Însuși, Care ai stăpânire peste viață și peste moarte. Și mântuiești în vreme de scârbă și mântuiești de toată răutatea, Îndurat și Milostiv și dai sfinților Tăi Dar și cu brațul Tău mândrilor stai împotriva.

LĂ LITIE

Stihirile idiomele:

Glusul 1:

Bucură-te în Domnul, cetate a Tesalonicului, veselește-te chemându-i pe cei de aproape și pe cei de departe, pentru că în sânurile tale ai comoară nepieri-toare pe atotslăvitul Grigorie, înțeleptul dascăl al adevărului. Desfătează-te de harurile lui, vezi fugind molima bolilor, și strigă cu mulțumire Mântuito-rului: Doamne, slavă Ție!

Cu desfătarea cântărilor să luminăm în chip strălucit ziua de față și să aplaudăm luptele fericitului, căci ne stă înaintea în chip strălucit spre laudă dumnezeiescul Grigorie; pentru că surpând vitejește năvala ereziilor, a înălțat slăvitul stâlp al dreptei-credințe, și luând în mijlocul Părinților slava biruinței, Îl roagă pe

Mântuitorul să o păzească nerăsturnată.

Luptătorule viteaz al dreptei-credințe, care ai suferit rele ca un bun soldat al lui Hristos Dumnezeu, bineplăcând Celui ce te-a chemat, luptă și acum pentru Biserică lupta cea bună, păzindu-i neclătinată temeliala, cu dogmele tale, Sfinte Grigorie.

Luând asupra ta filozofia cea mai înaltă, ierarhule, ai ajuns afară din lume, viețuind mai presus de cele văzute, și te-ai arătat oglindă fără pată a lui Dumnezeu, iar unindu-te cu lumina Lui, te-ai făcut lumină și ai dobândit sfârșit fericit. Roagă-te, Sfinte Grigorie, pentru sufletele noastre.

Pe Hristos, Izvorul Vieții, sălășluindu-L în sufletul tău prin viața ta curată, arătătorule al celor sfinte Grigorie, râuri de dogme cucernice ai izvorât lumii, din care bând credinciosul popor al Bisericii, aduce drept roadă a buzelor, mulțumire Celui ce a slăvit pomenirea ta în veacul veacului.

Glusul al 4-lea:

Organ de Dumnezeu insuflat prin care ne-a grăit nouă Duhul Sfânt te-ai făcut, Sfinte

Grigorie, căci prin răsunetul lui cuviincios, sunetul învățaturii tale a alergat în toată lumea, și următor făcându-te Apostolilor, Cuvioase, ai primit locul acela pe care l-ai dorit. Roagă-te Domnului, întru-tot-fericite, să dea pace lumii, și să mântuiască sufletele noastre.

Pentru cuvântul lui Dumnezeu deschizându-ți gura, ai tras Duhul înțelepciunii, și plin de har făcându-te, ai trâmbițat dogmele dumnezeiești, Grigorie de trei ori fericite; iar învățat fiind tainele de puterile îngerești, ai vestit Lumina cea întreită și neîmpărțită. Drept pentru care, luminați fiind prin grăirile tale dumnezeiești, ne închinăm Treimii Celei cunoscute într-o singură Dumnezeu, spre mântuirea sufletelor noastre.

Slavă... **Glasul al 8-lea:**

Ălegând sărăcia Domnului, te-ai făcut stăpân peste tirania patimilor, și învrednicindu-te de venirea Dumnezeiescului Duh, te-ai umplut de harurile Lui; drept aceea, tot auzul e plin de minunile tale, întru-tot-slăvite Grigorie. Cerul are acum duhul tău, și pământul trupul tău; iar noi, povățuiți în chip înțelept de învățăturile

tale, te rugăm: Adu-ți aminte de staulul lui Hristos, pentru care ai suferit osteneli, pentru care ai luptat ca unul fără de trup, și te roagă Domnului pentru turma ta, cercetând pe cei în nevoi și făcându-L pe Dumnezeu milostiv pentru toți.

Și acum..., **A Născătoarei:** Stăpână, primește rugăciunile robilor tăi, și ne izbăvește pe noi din toată nevoia și necazul.

LĂ STIHQAVNĂ

Glasul al 5-lea:

Podobia, "Bucură-te cămară..."

Bucură-te, luminătorule al Dreptei-credințe, soarele strălucitor al Bisericii, fama monahilor, canonul isihiei, dascălul cel mai bun al contemplării și al faptuirii, Ierarhe Grigorie, lăcașul înțelepciunii și al cunoașterii, cortul cuvintelor dinăuntru și dinafară, organ al Duhului, psaltire însufletită, gură a Domnului care scoate om vrednic dintr-unul nevrednic, roagă pe Hristos să trimită sufletelor noastre mare milă.

Stih. *Gura mea va grăi înțelepciune și cugetul inimii mele pricepere. (Ps. 48,3)*

Bucură-te, minte preaînaltă, văzătorule al tainelor Duhului, vasul harurilor, făclie purtătoare de lumină a fulgerării și luminării dumnezeiești, sălașul preaputernic și cinstit al iubirii, cel blând, simplu și lipsit de răutate cu adevărat, înfăptuirea și lămurirea Scripturilor, mare a înțeleșurilor dumnezeiești, Sfinte Grigorie, ocean îndumnezeit și nedeșertat al cuvântului învățaturii, roagă pe Hristos să trimită sufletelor noastre mare milă.

Stih. *Gura dreptului va deprinde înțelepciunea și limba lui va grăi judecată. (Ps. 36,30)*

Bucură-te, adâncul teologiei, canonul preadrept al Ortodoxiei, care ai vestit prea limpede firea cea Una a Treimii într-o singură voință și lucrare, și Dumnezeirea simplă, atotputernică și necreată, care i-ai rușinat pe cei ce nesocoteau harul Duhului și îndumnezeirea cea fără timp, gură a teologilor, Ierarhule Grigorie, slava părinților îndumnezeiți, părtaș și tovarăș al lor, luminătorule al Bisericii, cel ce dai prin rugăciunile tale mare milă.

Slavă... **Glasul al 8-lea:**

Sufletul tău ceresc și fără prihană, preabunule Grigorie, are drept cort și lăcaș, Ierusalimul cel ceresc, ale cărui ziduri au fost zugrăvite de mâinile cele nematerialnice ale nevăzutului Dumnezeu. Iar trupul tău cel închinat și preaputernic, Biserica Înțelepciunii lui Dumnezeu din cetatea Tesalonicului îl are pe pământ vistierie neșefuită de minuni, alt rai al harurilor, la care alergând, strângem roadele tămăduirilor. Străjuiește, rugămu-ne, acest locaș drag ție și pe noi, de molima ereziilor celor rele, ca unul ce ai îndrăznire la Hristos, Cel ce te-a preamărit pe tine.

Și acum... **A Născătoarei:**

Fecioară care nu știi de nuntă, care ai zămislit în chip nevăzut pe Dumnezeu cu trup, Maică a Dumnezeului Celui Preaînalt, primește rugăciunile robilor tăi, cea ce ești cu totul fără prihană, care dai tuturor curățire de greșeli; primind acum rugăciunile noastre, roagă-L să ne mântuiască pe toți.

Acum slobozește... Sfinte Dumnezeule..., Tatăl nostru...

La binecuvântarea pâinilor, troparul sfântului de două ori, (sau amândouă o dată) și Născătoare de Dumnezeu...o dată.

**TROPARUL,
Glasul al 8-lea:**

Îndreptătorule al Ortodoxiei, învățătorule al buneii cinstiri și al cuviinței, luminătorule al lumii, podoaba de Dumnezeu insuflată a arhierilor, Grigorie înțelepte, pe toți îi luminezi prin învățăturile tale, alăută a Duhului, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Slavă...

ALT TROPAR același glas:

Luminătorule al Ortodoxiei, întărirea Bisericii și învățătorule, frumusețea monahilor, apărătorul cel nebiruit al teologilor, făcătorule de minuni Grigorie, lauda Tesalonicului, vestitorule al harului, roagă-te mereu să se mântuiască sufletele noastre.

Și acum... A Născătoarei:

Cel ce pentru noi Te-ai născut din Fecioară și răstignire ai răbdat, Bunule, Care cu moartea pe moarte ai prădat și

învierea ai arătat ca un Dumnezeu, nu trece cu vederea pe cei ce i-ai zidit cu mâna Ta. Arată iubirea Ta de oameni Milostive, primește pe Născătoarea de Dumnezeu, care Te-a născut pe Tine și care se roagă pentru noi, și mântuiește, Mântuitorul nostru, pe poporul cel deznădăjduit.

Și Apolisul.

LA VTRENIE

La Dumnezeu este Domnul... troparul sfântului (de două ori), Slavă... și acum... a Născătoarei.

După prima catismă, sedelnele acestea, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule...

Lumina harului dobândind-o în Athos, dintr-însul ai ieșit ca un soare, Părinte Grigorie, Biseri-ca, întreagă luminând-o cu minunile și cu dogmele tale; cu acestea, dar, mintea și inima noastră și acum luminează-le.

Slavă... Și acum...

La Domnul mijlocind, Născătoarea Luminii, degrab ai luminat pe robul tău Grigorie, după cum te rugase, putere dând acestuia să rușineze rătăcirile întru totul și să laude taina cea mare, Stăpână, a Celui Născut al tău.

După a doua catismă, sedelnele
acestea, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău,
Mântuitorule...

Cu toții să cântăm astăzi pe Grigorie, pe stâlpul cel de foc și pe norul luminii, care pe noul Israil în Duhul a călăuzit cu minunile și cu dogmele sale în pământul cel gândit al păcii, ducându-l în staulul lui Hristos.

Slavă... Și acum...

Rugând pe Fiul tău, Născătoarea Luminii, dezleagă degrab întunericul inimii mele, ridicându-mi povara patimilor, rogu-te, și ajută-mă, dumnezeiască Mireasă Stăpână, să mă fac părtaș prin pocăință luminii celei veșnice.

POLIELEU Robii Domnului...

HĂRIMYRILE,
Glasul 1:

Stih 1: *Pus-ai trupurile robilor Tăi mâncare păsărilor cerului. (Ps. 78,2)*

Hărimu-te pe tine, Sfinte Ierarhe Grigorie, și cinstim sfântă pomenirea ta, zicând: pe lauda ortodocșilor.

Stih 2: *Lămuritu-ne-ai pe noi precum se lămurește argintul. (Ps .65, 9)*

Stih 3: *Trecut-am prin foc și prin apă, dar ne-ai scos pe noi la odihnă. (Ps 65, 11)*

Stih 4: *Pentru aceasta nu ne vom teme, când se va cutremura pământul. (Ps. 45, 2).*

Veniți toți credincioșii să-l lăudăm pe marele Grigorie, pe apărătorul ortodocșilor, zicând: pe rușinătorul eresurilor latinești.

Stih 5: *Strigat-au dreptii și Domnul i-a auzit pe ei și din toate necazurile lor i-a izbăvit. (Ps.33. 16)*

Stih 6: *Sfinților care sunt pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale întru dânșii. (Ps. 15, 3)*

Apoi: Slavă..., Slavă Ție, Treime..., Și acum..., Bucură-te...

După polieleu, sedelnele,

Glasul 1:

Ărătat-te-ai sihaștrilor laudă, gură grăitorilor-de-Dumnezeu și preoției culme dumnezeiască, și tuturor

dreptar fără rătăcire; pentru aceasta, Părinte, ți s-a și dat darul facerii de minuni, cuvintele tale pecetluindu-le.

Slavă...Și acum...

Gură înfricoșătoarei nașterii tale Stăpână și limbă cuvântătoare de Dumnezeu îndumnezeirii celei din har, celei mai presus de fire din tine răsărite, s-a făcut Grigorie; ale cărui rugăciuni acum primindu-le, mântuiește-i pe toți.

Antifonul 1 al glasului al 4-lea:

**PROCHIMENUL,
Glasul al 4-lea:**

Dreptul ca finicul va înflori și ca cedrul cel din Liban se va înmulți. (Ps. 91, 12)

Stih: *Răsădiți fiind în casa Domnului, în curțile Dumnezeului nostru vor înflori. (Ps. 91, 13)*

Toată suflarea...

Evanghelia de la Luca (XXI, 12-19): Zis-a Domnul către ucenicii Săi: păziți-vă de oameni. (caută marți în săptămâna 29 după Rusalii).

Psalmul 50

Slavă..., glasul 2:

Pentru rugăciunile Sfântului Ierarh Grigorie, Milostive,

curățește mulțimea greșelilor noastre.

Și acum...,

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curățește mulțimea greșelilor noastre.

Stih: *Miluieste-ne, Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale curățește fărădelegile noastre.*

Și idiomela, glasul 6:

Tâlcuind cuvântul Evangheliei cu felurită înțelepciune și cu netrecută puterea cuvântului ai muștră pe hulitorii adevărului, preasfințite Grigorie, iar buna încredințare a neprihănitei credințe, neatinsă ai păzit-o Bisericii. Și acum, primind plata nevoițelor tale, roagă-te Treimii celei mai presus de ființă, să dăruiască milă sufletelor noastre.

CANOANELE

Al Născătoarei de Dumnezeu cu Irmosul pe 6 și al sfântului Ierarh, pe 6.

Canonul Născătoarei de Dumnezeu

**Cântarea I-a,
glasul al 6-lea :
Irmosul:**

Qa pe uscat umblând Israel «cu urme prin adânc, pe

«prigonitorul Faraon văzându-l
«înecat, a strigat: Lui
«Dumnezeu cântare de biruință
«să-I cântăm».

Bucură-te tăria cea prea
lăudată a părinților. Bucură-te
lauda cea prea mărită a
neamului nostru. Bucură-te
Izvorul mântuirii care izvorăști
milă celor ce cu credință te
laudă pe tine, singura prea
lăudată.

Primește laudă din buzele
cele desfrânate, ceea ce ești
mult lăudată și prea mărită. Că
tu ești buna podoabă și
mântuirea lumii, care
mântuiești pe toți cei ce cu
cucernicie te cântă pe tine.

Bucură-te cortule de lumină
purtător, făclie, biserică, masă
și munte sfânt! Bucură-te
palatul măririi, dumnezeiescule
locaș al lui Dumnezeu ! Bucură-
te zidul cel nesurpat al celor ce
te lăudăm pe tine.

Ceea ce ești nădejdea și
ocrotitoarea celor fără de nă-
dejde, ajutătoarea cea
nerușinată a tuturor, deschide-
mi ușile cele cerești și mă du la
Fiul Tău, Stăpână și mă
mântuiește pe mine robul
tău.

CANONUL SFÂNTULUI

glasul al 4-lea:

Irmos: Deschide-voi gura mea...

Veniți, dumnezeiești ritor și
cei mai aleși dintre teologi,
veniți, limbile cele de
Dumnezeu grăitoare, adunați-
vă într-una, ca să lăudați după
vrednicie pe ritorul Duhului, pe
dumnezeiescul Grigorie.

Să fie lăudat de toți stâlpul
credinței, apărătorul Bisericii,
marele Grigorie, preaalesul
păstor al Tesalonicului, cu
adevărat podoaba cetei
ierarhilor.

Slavă...,

Din pruncie ai dorit înalta
viețuire, din tinerețe iubind,
părinte, înțelepciunea cea
desăvârșită; și întocmai cu
obiceiurile și cu gândul te-ai
arătat cu cel de un nume cu
tine, dumnezeiescule Grigorie.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Fii mie Preacurată, cale
viețurii, povățuindu-mă către
dumnezeieștile locașuri, că am
rătăcit și lunec spre prăpăștiile
răutății, din care ridică-mă cu
mijlocirea ta.

Catavasi: Deschide-voi gura mea...

Cântarea a 3-a:**Irmosul:**

Nu este sfânt precum Tu
«Doamne Dumnezeu meu, care
«ai înălțat fruntea
«credincioșilor Tăi Bunule și
«ne-ai întărit pe noi pe piatra
«mărturisirii Tale».

Pe tine Preasfântă, te
măresc toate cetele îngerilor;
iar noi după datorie neîncetat te
cântăm și cu mulțumită te
lăudăm: Bucură-te scăparea
și ajutorul celor ce cu credință
te cheamă pe tine.

Cine după vrednicie va lăuda
nașterea Ta, Născătoare de
Dumnezeu **Fecioară**? striga
cu spaimă zidirea, văzând taina
cea săvârșită întru tine; că în
adevăr n-a născut alta fiind
fecioară, afară de tine.

Dăruiește milă, celor ce cer
de la tine Fecioară, și-ți tinde
mâna ta cea tare celor ce sunt
întru nevoi; și ne întâmpină în
primejdii, că pe tine te avem
toți izbăvire în necazuri.

Lacrimi de pocăință nu am,
ca desfrânata de demult și în
desfrânări viața mea cheltuind-
o, cad la tine rugându-mă cu
suspine: dă-mi Stăpână cu
rugăciunile tale, plâns
curățitor.

CANONUL SFÂNTULUI**Irmos: Pe ai tăi cântăreți...**

Păzind curgerile dumnezeieș-
tilor tale învățături, scăpăm de
toată uneltirea celor de rea
credință și alungăm toate cetele
lor, cu sfințitele tale scrieri,
Grigorie.

Filozofiile cele nebunești ale
celor de rea credință le-ai
stricat, fericite, având în inima
ta înțelepciunea lui Dumnezeu
cea ipostatică, prin care cu
sunet ai sfărâmat deșartele lor
îngâmfări.

Slavă...,

Qmorându-ți toată desfătarea
trupului celui stricăcios,
înțelepte, sihăstrește ți-ai înviat
mișcările sufletului, și l-ai făcut
pe el organ dumnezeiesc al
teologiei.

Și acum..., **a Născătoarei:**

În cunoștința minții și cu
voință, am iubit cu râvnă
viețuirea cea de rușine și întru
risipă; dar cu dumnezeiasca
dragoste leagă-mă, Fecioară,
mireasă a lui Dumnezeu, prin
dumnezeiască rugăciunea ta.

SEDEALNA, glasul al 4-lea:
Podobie: Degrab ne întâmpină...

Inșelătoria celor rău-credincioși ai ars-o, înțelepte, și credința ortodocșilor bine ai arătat-o și ai luminat lumea. Pentru aceasta purtător de biruință te-ai arătat, stâlp Bisericii și arhieru adevărat. Deci nu înceta rugându-te lui Hristos, să ne mântuiască pe noi toți *(de două ori)*.

Slavă..., Și acum..., a **Născătoarei**:

Prioste degrab rugăciunile noastre, stăpână, și le du Fiului și Dumnezeului Tău, Doamnă cu totul fără prihană. Stinge năravurile hulitorilor, doboară vicleniile, surpând Preacurată, îndrăzneala celor rău credincioși, care se întrarmează asupra robilor tăi.

Cântarea a 4-a:

Irmosul :

Hristos este puterea mea,
«Dumnezeu și Domnul,
«cinstita Biserică cu
«dumnezeiască cuviință cântă
«strigând; din cuget curat întru
«Domnul prăznuind».

Tu ești sprijinirea lumii,
Născătoare de Dumnezeu
curată și mântuirea tuturor; ca
cea ce ai născut pe Dumnezeu.

Pentru aceea cu dragoste te
mărim toți și te binecuvântăm.

Zid ești și întărire și nădejde
a credincioșilor și turn de
mântuire. Pentru aceea surpă
Preacurată pe vrăjmașii care
sunt asupra noastră; că în tine
ne-am pus toate nădejtile.

Ăvând nădejdea ta cea nebi-
ruită, Preacinstită, surpăm
semețiile vrăjmașilor Prea-
curată, prin credința cea întru
tine; căci cu chemarea ta acum
ne întărim.

Vezi-mi necazul meu Prea-
curată, vezi suspinul meu, vezi-
mi mâhnirea și arată-ți întru
mine harul tău cel mult,
umplând de veselie sufletul meu
cel smerit.

CANONUL SFÂNTULUI

Irmos: Sfatul cel neurnat...

Deschizându-ți gura ta,
părinte înțelepte, ai
propovăduit înțelepciunea lui
Dumnezeu, la care ai cugetat în
inima ta pururea; și pe
Varlaam cel deșert, neînțelept și
fără de minte l-ai arătat.

Ăpus-ai sub pământ, după
legea firii, soare preadulce; însă
răsări-vei de dimineață cu
Hristos, Soarele cel neapus, Cel
ce caută spre toți prin
rugăciunile tale.

Slavă...

Ărătatu-te-a harul lui Dumnezeu pe tine, fericite, laudă și sprijin prea mare ortodocșilor și păstor bun și al doilea teolog și turmei păzitor neadormit.

Și acum..., a **Născătoarei**:

Deschide-mi urechile sufletului, Maică a lui Dumnezeu, ceea ce ai născut pe Cel ce a deschis mai înainte urechile surdului, și mă învrednicește a lua în inimă dumnezeieștile cuvinte și a le împlini.

Cântarea a 5-a:

Irmosul :

Cu dumnezeiască strălucirea «Ta Bunule, sufletele celor ce «mâneacă la Tine cu dragoste, «mă rog luminează-le, ca să Te «vadă Cuvinte al lui Dumnezeu, «pe Tine adevăratul Dumnezeu, «Cel ce chemi din negura «greșelilor».

Bucură-te zidul credincioșilor și mijlocitoarea cea tare, **P r e a - c u r a t ă !** Bucură-te munte sfânt prealăudat! Bucură-te scară însuflețită, Stăpână! Bucură-te bucuria și ajutorul tuturor celor fără ajutor, și acoperământul celor ce cu tot sufletul aleargă la tine.

Ceea proorocilor, strigând cu mare glas, a propovăduit înfricoșătoarea taină a nașterii tale; că tu singură ai născut fără stricăciune pe Dumnezeul tuturor, Care după naștere te-a păstrat Fecioară, precum te-a păzit și mai înainte de naștere.

Cine va putea Curată, să spună taina ta cea mai presus de minte? Că pe Dumnezeu ai născut și ca pe un prunc pe acesta L-ai alăptat. Pentru aceea toate neamurile te fericesc, precum mai înainte ai zis Fecioară și cu dragoste cântăm pe Cel ce te-a preamărit pe tine.

Darurile tale cele de Dumnezeu dăruite, ca ceea ce ești milostivă și iubitoare de bine, le reverși oamenilor totdeauna, Născătoare de Dumnezeu maică nenuntită; și izbăvești pe toți din chinuri cu rugăciunile tale. Pentru aceea să nu treci cu vederea pe cei ce aleargă la acoperământul tău cel tare.

CANONUL SFÂNTULUI

Irmos: Spăimântatu-s-au toate...

Cu secera cuvintelor tale și cu sfințitele scrieri, ai tăiat

eresurile cele spinoase și vlăstarele neghinelor străine; și ai semănat semințele Ortodoxiei, cele de dreaptă credință, Ierarhe Grigorie.

Cuvintele tale, preaînțelepte, și cinstitele scrieri sunt rouă cerească, miere din piatră, pâine îngerească celor ce aleargă la tine; fagure de miere, hrană preaplăcută, îndulcire și izvor de apă vie, Grigorie.

Slavă...,

Învățător obștesc te cunoaște pe tine pământul și marea, stâlp sfințit al Ortodoxiei și cinstită armătură a dumnezeieștilor dogme, sfințit înțelept cuvântător de Dumnezeu, împreună-locuitor și părtaș și întocmai la obicei cu Apostolii.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Cu curgerile milostivirii tale spală întinăciunea inimii mele, Fecioară Preacurată, și-mi dăruiește chipuri de pocăință, cu sfințitele tale rugăciuni cele către înduratul Dumnezeu, pe Care în chip de negrăit L-ai născut.

Cântarea a 6-a:

Irmosul :

Marea vieții văzând-o
«înălțându-se de viforul

«ispitelor, la limanul tău cel lin
«alergând strig către Tine:
«Scoate din stricăciune viața
«mea, Multmilostive».

La tine cad, Preacurată Născătoare de Dumnezeu; cere prin rugăciunile tale de la Fiul Tău și Domnul, dăruitorul a toată bunătatea, să-mi dea și mie iertare greșelilor.

Întru adâncul viforului celui cumplit al mării care mă învăluiește m-am aruncat, prin nemăsuratele și grelele mele păcate; potolește-mi furtuna, și dăruiește-mi alinarea, cea cu totul neîntinată.

Ceea ce ești Stăpâna tuturor zidirilor, ca una ce pe Dumnezeu mai presus de fire L-ai născut, curățește-mi rănilor greșelilor Preacurată și vieții celei veșnice învrednicește-mă.

Tu ești mângâierea și scăparea robilor tăi, Preacurată; pentru aceea fă cerere de rugăciune neîncetată către Dumnezeu, pentru cei ce cu credință și cu dragoste te roagă pe tine.

CANONUL SFÂNTULUI

Irmos: Înțelepții lui Dumnezeu...

Ruptu-s-a deșarta întărâtare și limba lui Varlaam celui fără

mente, cu cuvintele, dogmele și ascuțimea minții înțeleptului împărat și cu a ta, Grigorie.

Dumnezeiasca liră a Duhului, trâmbița care a vestit luminat tainele lui Dumnezeu, pe marele ierarh al Tesalonicului, limba cea de Dumnezeu cuvântătoare, cu cântări să o cinstim.

Slavă...,

Povățuind pe popor oarecând ca un stâlp de foc, ai ars pe vrăjmașii credinței; iar adunările credincioșilor le-ai luminat, de Dumnezeu înțelepțite, Părinte Grigorie.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Stăpână Preacurată, fii mie liniște și liman de mângâiere, trecându-mă la dumnezeiescul tărâm cel fără de valuri și alinându-mi furtuna patimilor mele.

CONDACUL, glasul al 8-lea:

Pe tine, organul înțelepciunii, cel sfințit și dumnezeiesc, trâmbița cuvântării de Dumnezeu cea strălucită, cu un glas te laudăm, Grigorie de Dumnezeu grăitorule. Ci, ca cel ce stai ca o minte înaintea Minții celei dintâi, către Dânsul îndreptează mintea noastră, Părinte Grigorie, ca să strigăm ție:

Bucură-te, propovăduitorule al harului!

ICOS

Înger te-ai arătat pe pământ, vestind oamenilor cele dumnezeiești, ce nu se pot grăi. Că având minte omenească și trup, cu glasuri ca ale celor fără de trupuri, ne-ai făcut pe noi de ne-am minunat, de Dumnezeu grăitorule, a striga ție acestea: Bucură-te, cel prin care a fost gonit întunericul! Bucură-te, cel prin care a venit lumina! Bucură-te, vestitorule al Dumnezeirii celei nezidite! Bucură-te, arătătorule al mincinoasei teologhisiri cu adevărat nebune! Bucură-te, cel ce ai spus că firea lui Dumnezeu este înălțime neajunsă! Bucură-te, cel ce ai zis că lucrarea Lui este adâncime, care nu se poate lesne vedea! Bucură-te că slăvirea lui Dumnezeu bine ai vestit-o! Bucură-te că părerile făcătorilor de rele le-ai muștrat! Bucură-te, luminătorule, cel ce ai arătat pe Soarele Hristos! Bucură-te, paharule care dai băutură nemuritoare! Bucură-te, prin care strălucește adevărul! Bucură-te, prin care s-a întunecat minciuna! Bucură-te, propovăduitorule al harului!

SINAXAR

Sinaxarul din Minei, apoi acesta:

În această lună, în ziua a paisprezecea, facem pomenirea celui între sfinți Părintelui nostru Grigorie Palama, Arhiepiscopul Tesalonicului.

Ăcest fiu al dumnezeieștii și neînseratei lumini, cu adevărat om al lui Dumnezeu și minunat slujitor al lui Hristos, era din Asia, din părinți de neam și slăviți. S-a silit să-și împodobească cu virtute și învățătură nu numai pe omul cel din afară și văzut, ci mai ales pe cel lăuntric și nevăzut. Pe când era de vârstă pruncească, tatăl se săvârșește. Maica sa îl crește învățându-l atât pe el cât și pe frații și surorile lui legile Domnului și Sfintele Scripturi. Ajunge totodată un bun cunoscător al învățaturii lumești, căci s-a făcut următor învățaților dascăli. Grigorie, înțelept din fire, având o preabună râvnă, adună în scurtă vreme tot felul de cunoștințe, încât, ajungând la vârsta de douăzeci de ani și socotind toate cele lumești ca o nimica și mai înșelătoare decât visurile, se încredințează lui Dumnezeu, pricina și Dătătorul oricărei înțelepciuni, și printr-o viețuire mai sporită își afierosește Lui toată viața sa. De aceea descoperă maicii sale dorirea petrecerii în Hristos, dragostea arzândă ce-o avea de multă vreme pentru Dumnezeu. Tot acum Cuviosul pricepe că și ea dorește de mult timp același lucru. Adunând așadar în jurul ei pe prunci, maica se veselește: «Iată eu și pruncii pe care mi i-a dat Dumnezeu!». Apoi dorind să afle gândurile cu care se însoțeau în

cele duhovnicești, le arată dorirea fratelui lor cel mare. Acesta, grăind cu multă inimă, îi sfătuiește la rându-i spre aceleași doriri, îndemnându-i să fugă din lume. Astfel, după îndemnul evanghelic, împărțindu-și toată averea săracilor, lasă cinstirile lumești și zarva din palatele împărătești, urmând lui Hristos. Plecând dimpreună cu frații în Sfântul Munte al Athonului, duce pe maică și pe surori într-o mănăstire de maici. Lăsând apoi pe frații săi să viețuiască într-o mănăstire de obște, Cuviosul alege să intre sub ascultarea unui bătrân îmbunătățit numit Nicodim, trăitor în liniștirea pentru Dumnezeu. De la acesta deprinde cu fapta smerenia duhului, punându-se sub toată porunca și toată virtutea, dobândind în chip tainic sprijinul și milostivirea nebiruită a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. După mutarea lui Nicodim către Dumnezeu, viețuiește câțiva ani în Marea Lavră cu multă râvnă în cele duhovnicești. De dragul liniștirii lasă Marea Lavră, îmbrățișând pustia. Aprins fiind de râvnă și dorind să fie cu Dumnezeu, se dă pe sine osteneților peste fire. Nevoindu-se cu lucrarea rugăciunii necurmăte, biruie poftele trupului și luptele dracilor înălțându-și mintea către Dumnezeu, dobândește cu lacrimi și privegheri curăția sufletului, făcându-se vas ales al harurilor dumnezeiescului Duh, fiind miluit chiar cu dumnezeiești arătări. Vrednic de laudat e faptul că lăsând Athosul și sălășluindu-se în cetatea Tesalonicului din pricina năvălirilor ismailiților, nu-și lasă felul său aspru de a viețui, chiar și atunci când va pribegi și în alte cetăți.

După mulți ani, dobândind desăvârșit curăția trupului și a sufletului, cu voia lui Dumnezeu este

așezat în vrednicia preotească. Ca și cum s-ar fi aflat petrecând fără trup, săvârșea Sfintele Taine și era, ca să spunem așa, afară de el însuși, încât cei ce-l priveau se pocăiau doar văzându-l. Era cu adevărat mare și era cunoscut de cei care viețuiau după rânduiala lui Dumnezeu, ca fiind purtător de Duh. Astfel se arăta privirilor celor care-l cunoșteau: având stăpânire asupra dracilor, izbăvind pe cei cuprinși de uneltirile lor; făcând ca pomii cei neroditori să rodească; văzând mai dinainte cele viitoare; aflându-se împodobit cu toate harurile dumnezeiescului Duh. Ființă lucrarea poruncilor stă în puterea noastră, și fără ostenele nu este încununare și nici arătare a credinței căci împreună-lucrarea faptei bune și a bunelor doriri înalță pe omul care trăiește după Dumnezeu pentru aceasta a îngăduit Dumnezeu să cadă acest mare bărbat în felurite și neconținute ispite, ca prin toate acestea să se arate cu adevărat vrednic. Ce minte poate să-și închipuie cele prin care a trecut? Ce cuvânt poate zugrăvi uneltirile mai aprige decât cele dinainte ale cumplutului vrăjmaș, învinuirile și bârfele aduse lui de noii luptători împotriva lui Dumnezeu? Cine poate să spună cât de mult a luptat pentru credință timp de douăzeci și trei de ani, pătimind din partea vrăjmașilor vătămări și felurite prihane? Ereticul latin Varlaam din Calabria, care se credea grozav în lumeasca înțelepciune și socotind în deșertăciunea cugetelor sale, că știe toate, pornește război cumplit împotriva Bisericii lui Hristos, a dreptei noastre credințe ortodoxe și a tuturor celor care o țin cu tărie. Varlaam învață nebunește că harul este deopotrivă părtaș Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și lumina veacului ce va

să fie, prin care vor străluci și dreptii ca soarele, în chipul în care și Hristos a arătat-o strălucind ca soarele pe Muntele Taborului, și, pe scurt, toată puterea și lucrarea Dumnezeirii triipostate, este cu totul deosebită de firea dumnezeiască și este materialnică. Iar pe cei care cugetau drept, că acea dumnezeiască lumină este nematerialnică și că toată puterea și lucrarea dumnezeiască nu sunt nicidecum însușiri noi printre cele firești ale lui Dumnezeu, pe toți aceștia, prin cuvinte și prin scrieri mari, îi numește închinători la doi dumnezei și închinători la mai mulți dumnezei, după cum se numesc și iudeii, Sabelie și Arie.

Pentru a vădi rătăcirea lui Varlaam, Biserica a trimis la Constantinopol pe dumnezeiescul Grigorie, ca mărturisitor al credinței și cunoscut apărător, dar, mai bine-spus, ca arătător și învinuit. Dumnezeiescul împărat Andronic al IV-lea Paleologul, apărător al dreptei credințe, cheamă la mărturisire Sfântul Sinod. Venind la acest sobor și Varlaam cu ereticele învățături pomenite și cu învinuirile aduse credincioșilor, marele Grigorie, plin de dumnezeiescul Duh și îmbrăcat cu putere nebiruită, astupă acea gură deschisă împotriva lui Dumnezeu și în sfârșit o biruie prefăcând-o în cenușă prin însuflețitele cuvinte și prin scrieri. Neputând răbda rușinea, Varlaam vrăjmașul dreptei credințe află scăpare între catolici, de unde și venise. În sinod, Grigorie, după ce muștră pe Varlaam, muștră și pe Polichindin prin cuvinte potrivnice, făcând de ocară scrierile acestuia. Cu toate acestea, iubitorii acestor eresuri nu zăboveau a război Biserica lui Dumnezeu.

Silit mai mult de Sfântul Sinod și chiar de împărat, și înainte de toate

prin voia dumnezeiască, Grigorie este înduplecat a primi ridicarea în scaunul arhiepiscopal, pentru a păstori sfânta Biserică a Tesalonicului. Împodobit fiind cu astfel de har, luptă cu mai multă bărbăție și stăruință pentru credința ortodoxă. Pe mulții, cumpliții și viclenii prieteni ai lui Achindin și Varlaam, care se arătau ca niște pui înverșunați ai unor fiare sălbatice precum învățăturile și scrierile lor, i-a amuțit cu felurite lămuriri, prin cuvântări și scrieri de Dumnezeu insuflăte, nu o dată sau de două ori, sau de trei ori, ci de multe ori și în multe împrejurări, nu numai în vremea unui împărat ori patriarh, ci de-a lungul domniei a trei împărați, care au luat sceptrul împărăției unul după altul, și tot atâtor patriarhi și sinoade. Ci în sfârșit i-a biruit. Unii îndărătnici, socotind o nimica dreptatea dumnezeiască, au rămas în rătăcirea lor, fapt petrecut cu toate ereziile.

Pe scurt, acestea și atât de mari sunt biruințele marelui Grigorie împotriva răucredincioșilor. Dar Dumnezeu, pe căi neștiute, îl trimite învățător și în Răsărit. Din Tesalonic este trimis în Constantinopol ca să potolească certurile dintre împărați. Este prins însă de agareni și ținut în stăpânirea lor un an întreg. Ca un luptător călătorește din loc în loc și din cetate în cetate, propovăduind cu mult curaj Evanghelia lui Hristos. Pe cei tari îi întărea și mai mult și-i sfătuia să stăruie în credință, iar pe cei șovăielnici, poticniți în credință ce-i puneau întrebări cu privire la cele ce se petreceau în acea vreme, îi sprijinea cu înțelepciune dumnezeiască, dându-le lămuriri înțelepte tuturor întrebărilor ce i le puneau. Iar celorlalți, care s-au rupt în chip nebunesc de Biserică și batjocoritori ai învățăturilor ortodoxe:

a iconomiei întrupării Domnului și Dumnezeului nostru, de cinstita cruce, de cinstitele icoane cărora ne închinăm, de multe ori le vorbea cu îndrăzneală. Mai mult încă le tâlcuia și cele despre Mahomed, răspunzând și altor multe întrebări. Prin răspunsurile pe care le dădea, pe unii îi uimea, iar pe alții îi puneă împotriva lui, făcându-i a-și întinde mâinile asupra lui și i-ar fi pus mucenicește capăt zilelor dacă, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, n-ar fi fost cruțat cu nădejdea răscumpărării sale cu bani. Petrecându-se una ca aceasta, marele Grigorie este slobozit de creștinii iubitori de Hristos. Și așa a plecat îndată, mucenic neînsângerat, la turma sa.

Pe lângă multe și mari daruri ce avea este împodobit cu semnele lui Hristos, asemeni lui Pavel, lipsurile lui Hristos (Col. I, 24). Iar ca să arătăm osebitele lui însușiri, le vom numi pe acestea: peste măsură de blând și smerit, însă când era vorba de Dumnezeu și de cele dumnezeiești era în acestea mare luptător însă fără ură, căutând atât cât îi sta în putință, să răsplătească cu bine pe cei care se purtau rău cu el; nu primea cu ușurință cuvintele ce se spuneau împotriva unora; era răbdător și cu suflet mare în ispitele ce veneau asupra lui adesea; era mai presus de orice îndulcire și slavă deșartă, totdeauna cu simplitate în trebuințele trupului, deși cu vremea trupul îi slăbise cu totul; blândețea, liniștea și necurmata bunăvoire a sufletului său crescuseră atât de mult, încât aceste însușiri se arătau și pe dinafară celor care-l priveau; în toate totdeauna înțelegător, grijuliu și cu bună așezare. Ca urmare a acestor însușiri, ochii lui erau pururea înlăcrimați.

Deci așa a luptat vitejește de la început până la sfârșit împotriva patimilor și a dracilor, alungând departe de Biserica lui Hristos pe eretici, înfățișând limpede în cuvântări și în scrieri Credința Ortodoxă, pecetluind prin ele toată Scriptura cea insuflată de Dumnezeu, după cum ea însăși este sfârșitul și pecetea viețuirii graiurilor sfinte, a pecetluit viața și cuvântul lui. A păstorit apoi apostolește, bineplăcut lui Dumnezeu, turma lui vreme de treisprezece ani, împodobindu-o cu înțelepte propovăduiri, conducându-o în cele din urmă spre staulul ceresc. Și, ca să spunem așa, spre a se arăta ajutor de obște și al ortodocșilor în viață și al celor ce vor fi, s-a mutat la viața cea mai presus de lume în anul 1362 de la Hristos, trăind cu totul 63 de ani. Duhul și l-a dat în mâinile lui Dumnezeu, lăsând norodului sfințitele lui moaște. Trupul lui cel cu bună mireasmă și astăzi se păstrează în Mitropolia din Tesalonic, dăruind celor care-l cinstesc cu credință izbăvire de felurite boli, în mâhniri ușurare, în prigoane grabnică ajutorare, mărturisitorilor arătându-se pavăză în mucenicie.

Cu ale lui sfinte rugăciuni, Dumnezeule, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a:

Irmosul:

Dătător de rouă cuptorul l-a
«făcut îngerul cuvioșilor tineri;
«iar pe Haldei arzându-i
«porunca lui Dumnezeu, pe
«chinuitorul l-a plecat a striga:
«Binecuvântat ești Dumnezeu
«părintilor noștri».

Maică Fecioară, să nu încetezi a ruga pe Domnul, ca să ne izbăvească pe noi din primejdii și din necazuri Stăpînă; ca să cântăm cu sîrguintă: Binecuvîntat este Preacurată, rodul pîntecelui tău.

Maică Fecioară Stăpînă, mai sfîntă te-ai arătat decît toate puterile cerești, și decît heruvimii și serafimii, ca ceea ce ai născut pe Hristos, Stăpînul zidirii.

Și ai născut și ești Fecioară și după naștere ai rămas curată ca și mai înainte de naștere, Născătoare de Dumnezeu, nearzîndu-se pîntecele tău. Pentru aceea cu credință, după Dumnezeu pe tine te mărim Preacurată.

Mă înfricoșează și mă tulbură valurile greșelilor mele; dar tu, Preasfântă, ceea ce ești bună, cere-mi milostivire în ceasul încercării, dăruindu-mi mântuire.

CANONUL SFÂNTULUI

Irmos: N-au slujit făpturii...

Cei ce cinstesc cuvintele și scrierile tale, Sfinte Grigorie, învață cunoștința lui Dumnezeu, arătându-se plini de înțelepciunea cea

duhovnicească, și teologhisind propovăduiesc darul cel nezidit și lucrarea lui Dumnezeu.

Sabia și arcurile celor rău-credincioși tu de tot le-ai sfărâmat, și trufia lui Varlaam și toată puterea ereticilor, ca o țesătură de păianjen ai risipit-o, ca și cu o piatră, ierarhe preamărite.

Slavă...,

Pecetluitu-s-a cu cuvintele, cu dogmele și cu scrierile tale, Sfinte Grigorie, credința celor binecredincioși și îndrăzneala eresurilor a conținut, și amenințarea drepte credințe și tăria celor rău credincioși a încetat.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Noi, cei uscați de bolile patimilor, știindu-te cu adevărat izvor de tămăduiri, scoatem ape de mântuire dumnezeiești și strigăm: Bine este cuvântat, Preacurată, rodul pântecelui tău.

**Cântarea a 8-a:
Irmosul :**

Din văpaie cuvioșilor «rouă ai izvorât și jertfa «dreptului cu apă o ai ars; că «toate le faci Hristoase cu «singură voirea; pe Tine Te

«prea înălțăm întru toți «vecii».

Tu ești scăparea noastră și mîngîiere tuturor, Fecioară Preacurată. Că iată Domnul tuturor, născîndu-Se din pîntecele tău, te păzește Fecioară și după naștere. Pe care bine-L cuvîntăm cu buze nevrednice și-L prea înălțăm întru toți vecii.

Pleacă-te, ceea ce ești gata fierbinte sprijineală a credincioșilor și scăparea mea și primește rugăciuni dureroase din inima mea, și mă scapă de împătımirea dobitocească și de relele deprinderi și plîns de bucurie dă Fecioară sufletului meu celui întunecat.

Cînd gîndesc la relele cele făcute de mine și la judecata cea groaznică, mă înfricoșez Fecioară și mă tem. Dar tu ca o iubitoare de oameni mai înainte de sfîrșit fă-mi milostiv pe Judecătorul; că tu ești întărirea tuturor celor căzuți, nădejdea și folositoarea celor deznădăjduiți.

Roagă Curată pe Fiul Tău și Dumnezeu să ne fie nouă milostiv și lesne împăcat; și cu rugăciunile tale păzește-ne de toată nălucirea cea potrivnică și să se surpe degrab semeția

vrăjmașilor; ca să te laudăm pe tine cea cu har dăruită.

CANONUL SFÂNTULUI

Irmos: Tinerii cei binecredincioși...

Stai acum împreună cu teologii lângă scaunul Celui preamilos, fiind deopotrivă cu dâșii și întocmai la obiceiuri, preaînțelepte Grigorie, mai întâi șezătorule pe scaunul Tesalonicului, podoaba ierarhilor, strălucit împodobit fiind cu mărirea arhieriei, și slujind lui Dumnezeu.

Stiind Dumnezeu curăția gândului tău și mai înainte de pânțec și de zămislire, a grăit lămurit credinciosului și dumnezeiescului împărat că erai să fii apărător nebiruit al Bisericii. Pentru aceasta, prin întărire canonică ai fost uns cu mirul arhieriei.

Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Dumnezeu,

Se biruiește arătat și se spulberă adunarea lui Polichindin de mâna ta, și de înțeleptele tale cuvinte, prealăudate Grigorie, mai întâi șezătorule pe scaunul Tesalonicului. Și precum pierе fumul, așa a pierit adunarea cea

putredă, prin limba ta cea cu glas de tunet și de teolog.

Și acum..., a Născătoarei:

Cuvântul lui Dumnezeu din bunătatea Sa cea desăvârșită, întru tine, Fecioară, a împodobit firea omenească cea cufundată în patimi, și toată a înnoit-o și a sfințit-o. Pentru aceasta cei prin tine mântuiți, te slăvim întru toți vecii.

Cântarea a 9-a:

Irmosul :

Pe Dumnezeu a-L vedea «nu este cu putință oamenilor, spre care nu cutează a căuta cetele îngerești; iar prin tine Preacurată, s-a arătat oamenilor Cuvântul întru-pat. Pe care mărindu-L cu oștile cerești, pe tine te «fericim».

Să nu ne uiți pe noi robii tăi, maică Fecioară neispită de nuntă, cei ce năzuim la Biserica ta. Că tu singură ești nădejdea creștinilor, întărirea tuturor celor ce aleargă la tine Curată; ascultă și împlinește rugăciunile noastre, Stăpînă.

Bucură-te zidul cel nesurpat, bucură-te acoperământul lumii, bucură-te Biserică, bucură-te

făclie, bucură-te scaun al lui Dumnezeu! Bucură-te bucuria și ajutătoarea tu t u r o r ! Ceea ce ești de-a pururea armă de mîntuire nebiruită, asupra vrăjmașilor celor nevăzuți.

Ăvîndu-te pe tine **C u r a t ă**, pătinitoare, acoperămînt și nădejde, zid și scăpare, curățire și dezlegare de cele rele, ne mîntuim de ispite și de primejdii, de boli și de patimi; pentru aceea neîncetat laudăm puterile tale.

Tu ești mărirea îngerilor, oglinda proorocilor, **l a u d a** patriarhilor și a apostolilor; tu podoaba mucenicilor lui Hristos, sfințenia pustnicilor și a dreptilor și înoirea a toată lumea.

CANONUL SFÂNTULUI

Irmos: Tot neamul pămîntesc...

Oglindă a lui Dumnezeu te-ai făcut, Grigorie; că pe cel după chipul Lui neîntinat l-ai păzit, și mintea punându-ți bărbătește stăpână asupra patimilor trupești, ai luat chipul cel după asemănare. Pentru aceasta te-ai și făcut lăcaș preastrălucit al Sfintei Treimi.

Împeratul cel binecredincios te-a arătat pe tine ca și cum ai fi

fost cu aripi zburînd prin văzduh; că împreună cu dînsul te-ai luptat, ca un plin de dumnezeiescul Duh, împotriva lui Varlaam, celui cu minte deșartă și nebun, care a grăit lucruri nedrepte asupra înălțimii lui Dumnezeu; pe care cu dreptate l-ai biruit.

Slavă...,

Eu totul fiind plin de înțelepciunea cea bună, mărite, ai strălucit lumină în lume, izvorînd dogmele Ortodoxiei; căci cu iubirea filosofiei celei alese, înțelepte, ai luat în pînțece dumnezeiasca frică și ai născut cuvintele Duhului.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Cântare de mulțumire cu un glas aducem ție noi credincioșii, de Dumnezeu Născătoare; că tu ai dezlegat blestemul nostru cel de demult și toți luăm prin tine dumnezeiasca binecuvîntare, mîntuire, luminare, milă și bucuria cea veșnică.

LYMINÂNDĂ

Podobie: *Cu Apostolii să ne suim...*

Bucură-te, lauda părinților, gura teologilor, sălășluirea tăcerii, lăcașul înțelepciunii, căpetenia învățătorilor, adâncul

cuvântului. Bucură-te, organul lucrării, înălțimea gândirii la cele de sus, tămăduitorule al bolilor omenești. Bucură-te, locașul Duhului, viu fiind și după moarte, Părinte.

Slavă..., Și acum..., **a Născătoarei:**

Doamnă, a tuturor stăpână, ajută înainte întru primejdii, sârguiește întru neazuri, fii de față întru nevoi; ca să nu ne apuce pe noi în ziua sfârșitului nici satana, nici iadul, nici pieirea. Ci să stăm toți curați înaintea înfricoșătorului divan al Fiului tău, o, Maică a lui Dumnezeu, stăpână! Căci câte voiești, le și faci.

LĂ LĂȚE

Se pun stihirile pe 4,

Glasul 1:

Podobie: Ceea ce ești bucuria...

Fericită viață ai petrecut în lume și acum te veselești împreună cu mulțimile celor fericiți, și pe pământul celor blânzi ca un blând locuiești, Ierarhe Grigorie. Îmbogățindu-te de la Dumnezeu cu darul minunilor, pe care îl dai celor ce te cinstesc pe tine.

Dogmele drepte credințe le-ai sădit, tăind, fericite, spinii relei învățături și sămânța credinței

bine înmulțind-o; cu ploaia cuvintelor tale rod însutit ai adus lui Dumnezeu, ca un plugar iscusit.

De strălucirea vieții tale celei fără de prihană s-au mirat mulțimile îngerilor și ale oamenilor, fericite; că de bunăvoie te-ai arătat aprig nevoitor și pustnic și arhieru și vrednic slujitor al lui Dumnezeu și prieten adevărat.

Stând lângă tronul Dumnezeirii, Celei în-trei-Sori și fără de început, Sfinte Grigorie, și de lucrarea Ei din belșug umplându-te, și de harul pe care l-ai lăudat, pomenește-ne, Părinte, pe cei ce pururi te pomenim.

Slavă..., **Glasul 1:**

Ăflat-ai răsplată ostanelilor tale împărăția lui Dumnezeu cea fără de început, pe care, Părinte, pe pământ o ai vestit, întreită cunună agonisind: a mărturisirii dumnezeiești, a preoției și a liniștirii întru sfințenie.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Izbăvește de osândă și de greșeli cumplite sufletul meu cel smerit și-l scapă din moarte, Preasfântă Mireasă a lui Dumnezeu, cu rugăciunile tale.

Și-mi dăruiește să dobândesc în ziua judecării îndreptarea, pe care au dobândit-o adunările sfinților, curățindu-mă cu pocăința și cu vărsările lacrimilor, mai înainte de sfârșit.

Doxologia mare, ecteniile și apolisul.

LĂ LITURGHIE

La Fericiri punem 8 stihuri 4 din Cântarea a 3-a, și 4 din Cântarea a 6-a a Canonului sfântului.

Întru împărăția Ta când vei veni, pomenește-ne pe noi, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta.

Pe 12

Fericți cei săraci cu duhul, că a acelora este împărăția cerurilor.

Fericți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Pe 10

Fericți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

Fericți cei flămânzi și însetați de dreptate, că aceia se vor sătura.

Pe 8

Fericți cei milostivi, că aceia se vor milui.

Păzind curgerile dumnezeieștilor tale învățături, scăpăm de toată uneltirea celor de rea credință și alungăm toate cetele lor, cu sfințitele tale scrieri, Grigorie.

Fericți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Filozofiile cele nebunești ale celor cu reacredință le-ai stricat, fericite, având în inima ta înțelepciunea lui Dumnezeu cea ipostatică, prin care cu sunet ai sfărâmat deșartele lor îngâmfări.

Fericți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Qmorându-ți toată desfătarea trupului celui stricacios, înțelepte, sihăstrește ți-ai înviat mișcările sufletului, și l-ai făcut pe el organ dumnezeiesc al teologiei.

Fericți cei prizoniți pentru dreptate, că a acelora este împărăția cerurilor.

Deschizându-ți gura ta, părinte înțelepte, ai propovăduit înțelepciunea lui Dumnezeu, la care ai cugetat în inima ta pururea; și pe

Varlaam cel deșert, neînțelept și fără de minte l-ai arătat.

Fericiți veți fi când, vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru mine.

Ruptu-s-a deșarta întărâtare și limba lui Varlaam celui fără minte, cu cuvintele, dogmele și ascuțimea minții înțeleptului împărat și cu a ta, Grigorie.

Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri.

Dumnezeiasca liră a Duhului, trâmbița care a vestit luminat tainele lui Dumnezeu, pe marele ierarh al Tesalonicului, limba cea de Dumnezeu cuvântătoare, cu cântări să o cinstim.

Slavă...

Povățuind pe popor oarecând ca un stâlp de foc, ai ars pe vrăjmașii credinței; iar adunările credincioșilor le-ai luminat, de Dumnezeu înțeleptite, Părinte Grigorie.

Și acum..., **al Născătoarei:**

Stăpână Preacurată, fii mie liniște și liman de mângâiere, trecându-mă la dumnezeiescul țărm cel fără de valuri și alinându-mi furtuna patimilor mele.

TROPARELE,

Glasul al 8-lea.

Îndreptătorule al Ortodoxiei, învățătorule al bunei cinstiri și al cuviinței, luminătorule al lumii, podoaba de Dumnezeu insuflată a arhierilor, Grigorie înțelepte, pe toți îi luminezi prin învățăturile tale, alăută a Duhului, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

ALT TROPAR *același glas:*

Luminătorule al Ortodoxiei, întărirea Bisericii și învățătorule, frumusețea monahilor, apărătorul cel nebiruit al teologilor, făcătorule de minuni Grigorie, lauda Tesalonicului, vestitorule al harului, roagă-te mereu să se mântuiască sufletele noastre.

CONDACUL, glasul al 8-lea:

Pe tine, organul înțelepciunii, cel sfințit și dumnezeiesc, trâmbița cuvântării de Dumnezeu cea strălucită, cu un glas te laudăm, Grigorie de Dumnezeu grăitorule. Ci, cel ce stai ca o minte înaintea Minții celei dintâi, către Dânsul îndreptează mintea noastră, Pă-

rinte Grigorie, ca să strigăm ție:
Bucură-te, propovăduitorule al
harului.

ĂPOSTOLUL

Epistola a II-a către Timotei (I, 8-18): *Fiule Timotei, nu te rușina de mărturisirea Domnului nostru ...;*

Aliluia, glasul 2: *Preoții Tăi Doamne se vor îmbrăca cu dreptate.*

Stih: *Căci Domnul a ales Sionul, și l-a ales ca locuință Lui.*

(Caută la ziua de 10 februarie).

EVANGHELIA

De la Ioan (XV, 17-27; XVI, 1-2): *Zis-a Domnul ucenicilor Săi: aceasta vă poruncesc vouă: să vă iubiți unul pe altul...*

(Caută Evanghelia din ziua de 26 octombrie).

CHINONICUL

Lăudați pe Domnul din ceruri.
Aliluia.

